

Sygn. akt XIV C 441/20 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2021 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku XIV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Piotr Szutenberg

Protokolant: sekretarz sądowy Michał Kukuła

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2021 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko Gminie M. G.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz pozwanej Gminy M. G. kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt XIV C 441/20

UZASADNIENIE

Powódka Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej Gminy M. G. kwoty 6.938 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 września 2019 r. oraz zasądzenie od pozwanej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego z uwzględnieniem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu wskazano, iż w dniu 3 października 2018 r. na ulicy (...) w G., stanowiącej część drogi krajowej nr (...) podlegającej G. Zarządowi Dróg i Z., kierujący pojazdem marki O. K. G. najechał na leżący na jedni konar drzewa w wyniku czego prowadzony przez niego pojazd uległ uszkodzeniu. W toku postępowania likwidacyjnego powódka wypłaciła odszkodowanie w wysokości 30.596,64 zł z czego niniejszym pozwem dochodzi od pozwanej kwoty 6.937,74 zł, stanowiącej kwotę netto dopłaty do odszkodowania stwierdzonej fakturą VAT (...) nr (...). Powódka wskazała, iż dochodzi powyższego roszczenia na podstawie art. 828 § 1 k.c. jako roszczenia regresowego ubezpieczyciela przeciwko odpowiedzialnej za szkodę pozwanej, którego pomimo wezwania do zapłaty i próby polubownego rozwiązania sporu nie uściła dochodzonej należności. Powołując się zasadę odpowiedzialności z art. 415 k.c. powodowa spółka wskazała, że pozwana jako zarządca drogi ponosi winę za niewywiązanie się z obowiązku utrzymania nawierzchni drogi w należyтым stanie do czego była zobowiązana zgodnie z art. 20 pkt 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych. Powódka dodała, iż dochodzi od pozwanej odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty roszczenia głównego jako zobowiązania bezterminowego (art. 455 k.c.) od dnia 26 września 2019 r., bowiem zapłata winna nastąpić niezwłocznie po wezwaniu, co nastąpiło w dniu 25 września 2019 r.

(pozew, k. 3-7)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty, k. 58)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwana zakwestionowała powództwo jako nieudowodnione, wskazując, że powód nie wykazała, iż uszkodzenie pojazdu powstało w czasie, miejscu i z przyczyn przez nią deklarowanych, a nadto w sposób mogący powodować przypisanie odpowiedzialności pozwanej. Pozwana nie jest zatem legitymowana biernie i nie ponosi winy za powstałą szkodę, gdyż brak jest związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy powstałą szkodą, a działaniem lub zaniechaniem pozwanej jako zarządcy drogi z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy. Okoliczności powyższe są przy tym niemożliwe do ustalenia, albowiem powódka nie wskazała ani miejsca zdarzenia ani lokalizacji konaru, z którym zderzył się pojazd ubezpieczonego. Nadto brak jest podstaw do zarzucenia pozwanej winy w postaci niedbalstwa w zakresie należytej staranności w utrzymaniu dróg lub drzewostanu czy oczyszczania miasta. W tym zakresie pozwana za pomocą wykonawców wybranych w drodze przetargu dokonuje regularnego przeglądów dróg i wykonuje niezbędne ich naprawy, a ponadto utrzymuje zielen przydrożną dokonując regularnych przeglądów drzewostanu i kontrolując działania odpowiedzialnych służb. W ramach powyższych działań na ul. (...). W. nie zidentyfikowano drzew wymagających interwencji. Drogi i drzewostan gminny jest zatem utrzymywany w należywym stanie.

(sprzeciw, k. 61 – 64)

W odpowiedzi na sprzeciw powódka podtrzymała dotychczasowe stanowisko w sprawie. Wskazała, iż zdarzenie z dnia 3 października 2018 r. na ul. (...). W. zostało potwierdzone notatką Policji, zaś mając na względzie, że pozwana jest zarządcą całej drogi krajowej (...), kwestia w jakim dokładnie miejscu tej drogi zdarzenie miało miejsce pozostaje bez znaczenia dla odpowiedzialności pozwanej. Powódka wskazała dodatkowo jako podstawę odpowiedzialności zasadę ryzyka wyrażoną w art. 417 k.c. Powołując się na art. 20 pkt 4 i 16 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych powódka zarzuciła pozwanej jako zarządcy drogi publicznej zaniechania w zakresie utrzymania należytego bezpieczeństwa drogi publicznej i znajdującego się w jej obrębie pasa zieleni przydrożnej. W szczególności pozwana zaniechała bieżącej kontroli stanu fitosanitarnego przydrożnych drzew i usuwania obumierających i groźących obaleniem drzew lub ich części. Zdaniem powódki wyłączną przyczyną powstania szkody było najechanie na leżący na drodze konar przydrożnego drzewa, który został zerwany w wyniku podmuchu wiatru. Przyczyną jego zerwania nie był jednak silny wiatr, który w polskich warunkach pogodowych jest okolicznością zwyczajną i przewidywalną, a zaniechanie pozwanej ścięcia w odpowiednim czasie obumierającego (ze względu na zły stan fitosanitarny) drzewa z którego oderwał się konar, co mogło zapobiec powstaniu szkody. Nawet jednakże przy założeniu, że drzewo nie zdradzało oznak choroby pozwana winna była w oparciu o własne systemy identyfikacji chorób drzew ustalić w odpowiednim czasie skryty przebieg ewentualnej jego choroby lub ewentualną podatność drzewa na choroby. Zdaniem powódki dołączone do sprzeciwu dokumenty nie potwierdzają okoliczności przeprowadzania okresowych przeglądów drzewostanu. W szczególności umowa (...) na inwentaryzację techniczną drzewostanu w pasach drogowych przestała obowiązywać jeszcze w okresie przed objętym pozwem zdarzeniem drogowym. Umowa (...) zawarta ze spółką (...) nie odnosiła się z kolei do utrzymania zieleni w należywym stanie, a jedynie do oczyszczania nawierzchni jezdni dróg na terenie miasta. Umowa (...) została zaś zawarta ze spółką (...), która nie posiadała kompetencji do dokonywania oceny dendrologicznej drzewostanu, w tym kwalifikowania drzew i krzewów do wycinki, zaś decyzje w tym zakresie podejmowała sama Gmina. Tym samym pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów na okoliczność dochowania należytej staranności w utrzymaniu bezpieczeństwa drzewostanu i związanego z tym bezpieczeństwa drogi publicznej przy ul. (...). W. w G., w szczególności nie dowodząc, że drzewo z którego oderwał się konar było zdrowe, jak również, że warunki pogodowe w dniu wystąpienia zdarzenia były nadzwyczajne i niemożliwe do przewidzenia. Zdaniem powódki pozwana nie zapewniła również bezpieczeństwa na drodze publicznej dopuszczając się zaniechania rodzącego znamiona bezprawności. Powódka dodała przy tym, iż nie

jest zobowiązana do wykazania winy pozwanej jako sprawcy szkody, bowiem wskazany przepis art. 417 k.c. wprowadza domniemanie winy, której brak winna wykazać pozwana.

(odpowiedź na sprzeciw, k. 142 – 148)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 października 2018 r. K. G., kierujący samochodem ciężarowym marki O. (...) o nr rej. (...) podczas nocnej podróży z G. do P. ulicą (...). W. stanowiącą drogę publiczną nr (...) uderzył w leżący na jezdni pień drzewa. Na skutek zdarzenia doszło do uszkodzenia pojazdu. Drzewo stało przy drodze i spadło od prawej strony jezdni po której za drzewami znajdują się zabudowania. Droga nie była oświetlona, ponieważ została zerwana linia energetyczna. Po uderzeniu pień rozpadł się na kilka części. Na miejsce wezwano Policję i pomoc drogową. K. G. nie wykonał dokumentacji zdjęciowej miejsca zdarzenia, nie był też wzywany o taką dokumentację przez Towarzystwo (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W..

(**dowód:** zeznania świadka K. G. – k. 159 – 160; zdjęcia uszkodzonego pojazdu, k. 35-47)

Z powyższego zdarzenia drogowego Komenda Miejska Policji w G. w dniu 15 października 2018 r. sporządziła notatkę informacyjną, w której wskazano m.in. że jego przyczyną było najechanie na leżący na jezdni konar drzewa, który urwał się w wyniku podmuchów silnego wiatru.

(**dowód:** notatka informacyjna Policji o zdarzeniu drogowym - k. 19)

Trakt św. W. w G. jest drogą krajową pozostającą w trwałym zarządzie Gminy Miasta G. - G. Zarządu Dróg i Z..

(okoliczność bezsporna)

Stanowiący własność K. G. samochód ciężarowy marki O. (...) nr rej. (...) był ubezpieczony w ramach ubezpieczenia autocasco w powodowym Towarzystwie (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (polisa nr (...) na okres od 18 maja 2018 r. do 17 maja 2019 r.). Do umowy zastosowanie miały Ogólne Warunki Ubezpieczenia (...) Autocasco +.

Zgodnie z par. 13 pkt 4 OWU w związku ze zgłoszeniem szkody, Ubezpieczający, Ubezpieczony lub osoba upoważniona do korzystania z pojazdu w chwili powstania szkody zobowiązani byli do zabezpieczenia możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec odpowiedzialnych za szkodę osób trzecich.

(**dowody:** polisa, k. 149, Ogólne Warunki Ubezpieczenia (...) Autocasco +, k. 153-156)

K. G. zlecił naprawę pojazdu i upoważnił do odbioru odszkodowania (...) Centrum Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G..

(**dowód:** upoważnienie, k. 50)

W dniu 28 listopada 2018 r. (...) Centrum Sp. z o.o. w G. wystawiła K. G. fakturę VAT nr (...) na kwotę 29.100,46 zł brutto.

Z kolei 15 stycznia 2019 r. wystawiono fakturę VAT nr (...) na kwotę 8.533,44 zł brutto. Decyzją z dnia 31 stycznia 2019 r. (...) W. przyznała odszkodowanie w kwocie 15,123,95 zł netto wskazując, że z uwzględnieniem poprzednich decyzji łącznie przyznane odszkodowanie wynosi 23.658,90 zł netto. Decyzją z 21 sierpnia 2019 r. (...) W. przyznała dopłatę do odszkodowania w kwocie 6.937,74 zł netto tytułem faktury nr (...). Kwota należności przyznanej powyższą decyzją została w dniu 22 sierpnia 2019 r. wypłacona przez powódkę na rzecz (...) Centrum Sp. z o.o. w G..

(**dowody:** , potwierdzenie przelewu, k. 51, faktura VAT nr (...), k. 25-26; faktura VAT nr (...) – k. 23-24, decyzje, k. 48-49)

Strony postępowania prowadziły korespondencję w przedmiocie odpowiedzialności za zdarzenie z 3 października 2018 r. W odpowiedzi na pismo ubezpieczyciela z 16 stycznia 2019 r. G. Zarząd Dróg i Z. w dniu 1 lutego 2019 r. poinformował, że ulica (...) jest drogą krajową pozostającą w jego trwałym zarządzie. W piśmie zawarto jednocześnie zastrzeżenie,

iż odpowiedzialność za szkodę spowodowaną złamanym konarem drzewa ponosi właściciel lub władający nieruchomością, na której rośnie przedmiotowe drzewo. W dniu 18 marca 2019 r. powódka zwróciła się do G. Zarządu Dróg i Z. o wskazanie właściciela działki na której rosło drzewo, z którego gałąź spadła na jezdnię. W dniu 1 kwietnia 2019 r. G. Zarząd Dróg i Z. poinformował powódkę, iż nie posiada żadnych danych dotyczących przedmiotowej szkody. W odpowiedzi na wezwania do zapłaty oraz w uzupełnieniu wcześniejszej korespondencji G. Zarząd Dróg i Z. dwukrotnie tj. w dniach 10 maja 2019 r. i 20 sierpnia 2019 r. oświadczył, iż wobec braku wskazania dokładnej lokalizacji drzewa z którego obłamał się konar brak jest możliwości ustalenia działki na której rośnie przedmiotowe drzewo. Nadto oświadczył, że w związku z powyższym, do czasu wskazania przez powódkę danych i materiałów przedstawiających dokładną lokalizację drzewa (działka, obręb, plan sytuacyjny, ewentualnie dokumentacja zdjęciowa) nie przyjmuje odpowiedzialności za zaistniałą szkodę, za którą ponosi odpowiedzialność właściciel lub władający terenem, na którym rośnie przedmiotowe drzewo.

(**dowody:** pismo z 1 lutego 2019 r., k. 20, pismo z 18 marca 2019 r., k. 67; pismo z 1 kwietnia 2019 r., k.66; pismo z 10 maja 2019 r., k. 68; pismo z 20 sierpnia 2019 r., k. 69)

Pismem z dnia 26 sierpnia 2019 r. (...) W. wezwała Gminę M. G. – Zarząd Dróg i Z. do zapłaty kwoty 6.937,74 zł.

(**dowód:** wezwanie do zapłaty z dowodem nadania i odbioru, k. 52-55)

W dniu 15 listopada 2017 r. G. Zarząd Dróg i Z. zawarł z (...) s.c. J. B., W. K. z siedzibą w G. umowę na wykonanie inwentaryzacji technicznej drzewostanu w pasach drogowych dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz dróg wewnętrznych pozostających w administracji G. Zarządu Dróg i Z.. Przedmiotem umowy było wykonanie powyższej inwentaryzacji do dnia 20 grudnia 2017 r. Inwentaryzacja polegać miała na dokonaniu oględzin zewnętrznych wszystkich drzew rosnących w pasach drogowych, w szczególności ich systemu korzeniowego, pnia oraz korony drzewa pod kątem ustalenia niezbędnych zabiegów warunkujących zachowanie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz bezpieczeństwa publicznego. Efektem inwentaryzacji było zbiorcze zestawienie prac w drzewostanie przylicznym zawierające informacje o stanie drzewa oraz koniecznych pracach do wykonania, które zostało wykonane.

(**dowody:** umowa nr (...) z dnia 15 listopada 2017 r., k. 86 – 92; zbiorcze zestawienie prac, k. 127-131)

Gmina M. G. - G. Zarząd Dróg i Z. zawarła z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. umowę nr (...) na czas określony od 1 lutego 2017 r. do 31 stycznia 2020 r. przedmiotem której było całoroczne utrzymanie drzewostanu w pasach drogowych oraz na innych terenach gminnych miasta G.. Przedmiotem umowy były m.in. wycięcia drzew, ich wygąłżanie oraz wykonywanie prac w drzewostanie w trybie awaryjnym.

(**dowód:** umowa nr (...)/. (...) z dnia 31 stycznia 2017 r. wraz ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, k. 94-121)

W dziale dróg G. Zarządu Dróg i Z. są zatrudnieni inspektorzy nadzoru odpowiedzialni za poszczególne rejony miasta, którzy dokonują objazdów i przeglądów dróg, a w razie stwierdzenia nieprawidłowości podejmują działania. Współpracują oni w tym zakresie całodobowo m.in. z podmiotami z którymi podpisano umowy, (...) Centrum (...), Policją oraz Strażą Pożarną. Inspektorzy na bieżąco zlecają naprawę, usuwanie i zabezpieczanie tego, co zostało im zgłoszone. Część przydrożnych drzew w ciągu ulicy (...) w G. rośnie na terenach prywatnych i nie znajduje się w zarządzie Gminy Miasta G. - G. Zarządu Dróg i Z.. Po zgłoszeniu zdarzenia dział szkód ustala każdorazowo, czy zdarzenie miało miejsce na terenie należącym do jego właściwości i sporządza raport końcowy, który przedstawia

zgłaszającemu. W niniejszej sprawie do czasu zgłoszenia roszczeń przez ubezpieczyciela G. Zarząd Dróg i Z. nie posiadał informacji o zdarzeniu.

(**dowód:** zeznania świadka J. R. - k. 187-189)

Wszystkie ulice oraz pasy drogowe będące w zarządzie G. Zarządu Dróg i Z. są regularnie oczyszczane. Czynności z tym związane w postaci m.in. sprzątania odpadów zieleni przydrożnej, usuwania punktowych zanieczyszczeń z pasów drogowych oraz mechanicznego oczyszczanie jezdni dokonywane są całodobowo przy pomocy podmiotów z którymi zawarto umowy, również na podstawie zgłoszeń do (...) Centrum (...), który je ewidencjonuje. Czynności oczyszczania dróg są nadzorowane przez dział oczyszczania G. Zarządu Dróg i Z., który ma również dostęp do stacji pogodowych, pomagających w całodobowym nadzorze dróg przewidywaniu warunków pogodowych. (...) pogodowa jest umiejscowiona również przy ulicy trakt Św. W., gdzie w dniu 3 października 2018 r. odnotowano silne podmuchy wiatru dochodzące do 6 stopni w skali B. oraz opady deszczu.

(**dowód:** zeznania świadka J. C. - k. 189-190, raport pogodowy - k. 85)

Pierwsze zgłoszenie o zwalonym drzewie na ulicy trakt Ś. związanym ze zdarzeniem będącym przedmiotem niniejszego postępowania G. Zarząd (...) otrzymał w październiku 2018 r. Zgłoszenie wskazywało na końcowy odcinek Traktu Ś. w kierunku P.. Po otrzymaniu zgłoszenia inspektor K. D. przeprowadziła kontrolę, jednakże nie odnalazła miejsca, w którym miałyby zostać zwalone drzewo lub ułamany większy konar. Kolejne zgłoszenie, tym razem przez powoda, nastąpiło na początku roku 2019. Bezpośrednio po jego przyjęciu J. W. wraz z K. D. udali się na ulicę (...) gdzie dokonali kontroli drzewostanu ze szczególnym uwzględnieniem końcowego odcinka Traktu Ś. w kierunku P., jednakże i tym razem nie udało się ustalić miejsca w którym miało dojść do szkody.

Wiele drzew przy ulicy (...) znajduje się na terenach zarządzanych przez spółkę (...) oraz na terenach prywatnych. Stan tych drzew jest bardzo różny. Prace przy nich są wykonywane co roku, najczęściej, w związku z ochroną siedlisk ptaków, pomiędzy październikiem a lutym. Prace są zlecane firmie zewnętrznej przez G. Zarząd (...) lub w sprawach pilnych i awaryjnych przez (...) Centrum (...), a ich wykonanie nadzorowane jest przez inspektora.

(dowód: zeznania świadka J. W., k. 195-197)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedstawione przez strony postępowania oraz na podstawie zeznań świadków. Dokumenty nie budziły wątpliwości co do swej autentyczności, której również żadna ze stron nie kwestionowała. Sąd nie znalazł również podstaw do kwestionowania wiarygodności przesłuchanych w sprawie świadków, których zeznania były spójne, logiczne i znajdowały potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy.

Zeznania świadka K. G., poza ogólnym przebiegiem zdarzenia drogowego z 3 października 2018 r. i niekwestionowanym przez strony powstaniem szkody, nie pozwoliły na ustalenie dokładnego miejsca zdarzenia oraz lokalizacji drzewa w które uderzył pojazd świadka. Z kolei świadkowie J. R., J. C. oraz J. W. w sposób szczegółowy opisali procedury postępowania oraz faktyczne działania podejmowane przez Gminę M. G. jako zarządcy drogi publicznej w zakresie likwidacji szkód, oczyszczania miasta i kontroli drzewostanu w pasie drogowym.

Sąd pominął wnioski powoda zawarte w pkt 4 i 5 pisma procesowego z dnia 29 czerwca 2020 r. o zobowiązanie K. G. oraz Komendy Miejskiej Policji w G. do przedłożenia dokumentów W zakresie wniosku dotyczącego świadka K. G. wskazać należy, że świadek w swoich zeznaniach wprost podniósł, że żadnej dokumentacji fotograficznej z miejsca zdarzenia nie sporządził. Z kolei w zakresie wniosku o zobowiązanie Komendy Miejskiej Policji o przedłożenie notatników służbowych policjantów oraz wszelkiej innej dokumentacji sporządzonej w związku ze zdarzeniem zauważyć należy, że zgodnie z art. 187 § 2 pkt 4 k.p.c. warunkiem skutecznego złożenia wniosku o zwrócenie się o dowody do sądów, urzędów lub osób trzecich jest uprawdopodobnienie, że strona nie może ich samodzielnie uzyskać.

Powód jest zakładem ubezpieczeń, tj. profesjonalistą posiadającym szczególne uprawnienia ustawowe w zakresie ustalania okoliczności zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową. Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej Po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową [...] zakład ubezpieczeń [...] podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia losowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, na piśmie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania. Zgodnie zaś z art. 42 ust. 1 wskazanej ustawy Sąd, prokuratura, Policja oraz inne organy i instytucje, na wniosek zakładu ubezpieczeń, w zakresie zadań przez ten zakład ubezpieczeń wykonywanych i w celu ich wykonania, w związku z wypadkiem lub zdarzeniem losowym będącym podstawą ustalania odpowiedzialności, udzielają informacji o stanie sprawy oraz udostępniają zebrane materiały, jeżeli są one niezbędne do ustalenia okoliczności tych wypadków i zdarzeń losowych oraz wysokości odszkodowania lub świadczenia. Powyższe unormowania umożliwiały stronie powodowej uzyskanie wnioskowanych dokumentów już na etapie likwidacji szkody. Tymczasem powód na etapie przedprocesowym nie podjął absolutnie żadnej inicjatywy w zakresie ustalenia okoliczności zdarzenia, dokonując wypłaty świadczeń z tytułu ubezpieczenia bez zabezpieczenia jakiegokolwiek materiału dowodowego celem dochodzenia roszczeń regresowych. Już z samej treści OWU wynikało tymczasem, ubezpieczony zobowiązany był do zabezpieczenia możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec odpowiedzialnych za szkodę osób trzecich, zaś rolą powoda była wyegzekwowanie tej powinności. Nie było przy tym zadaniem Sądu prowadzenie dochodzenia w kierunku ustalenia w którym dokładnie miejscu wystąpiło zdarzenie i czy pozwany ponosi z tego tytułu odpowiedzialność. Ciężar wykazania tych okoliczności spoczywał wyłącznie na stronie powodowej.

Sąd pominął wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu dendrologii na okoliczność stanu drzewa oraz przyczyn oderwania się konara od drzewa. Ani powódka, ani wnioskowany przez nią świadek K. G., nie wskazali dokładnie miejsca w którym posadwione było drzewo lub konar które miało spowodować uszkodzenie pojazdu. Dowód uznać należało zatem za niemożliwy do przeprowadzenia, skoro nie został zabezpieczony żaden materiał dowodowy w oparciu o który biegły mógłby wydać opinię, w szczególności ocenić stan drzewa oraz ustalić, czy pozwana dopuściła się zaniechań w jego pielęgnacji na tle obowiązków należytego utrzymania zieleni przydrożnej. Strona powodowa nie wskazała w jaki sposób postrzega wydanie opinii przez biegłego w sytuacji, gdy nie jest wiadome w którym miejscu znajduje lub znajdowało się drzewo będące przyczyną zdarzenia. W oczywisty sposób dopuszczenie dowodu z opinii biegłego dendrologa w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy niezawierające dokumentacji fotograficznej z miejsca zdarzenia miało się z celem. Nie jest też rolą biegłego naprawianie zaniechań powoda popełnionych na etapie postępowania likwidacyjnego i poszukiwanie drzewa będącego przyczyną szkody w pasie zieleni przydrożnej. Opinia biegłego, zgodnie z art. 278 k.p.c. potrzebna jest dla prawidłowej oceny materiału procesowego w wypadkach, kiedy ocena ta wymaga wiadomości specjalnych w rozumieniu przytoczonego przepisu, a więc wiedzy wykraczającej swym zakresem poza wiedzę powszechną. Zadaniem biegłego nie jest więc poszukiwanie dowodów i okoliczności mających uzasadniać argumentację stron procesu (por. wyrok SA w Lublinie z 10.12.2020 r., I ACa 278/20, LEX nr 3112842).

Z uwagi na braki w materiale dowodowym wykluczające przypisanie odpowiedzialności stronie pozwanej bezprzedmiotowe było również dopuszczanie dowodu z opinii biegłego z zakresu mechaniki i techniki pojazdów na okoliczność wysokości niezbędnych i uzasadnionych kosztów naprawy ww. pojazdu. Kwestia oceny zasadności roszczenia co do wysokości aktualizowałaby się bowiem dopiero wówczas, gdyby zasługiwało ono na uwzględnienie co do zasady.

Przechodząc do oceny prawnej dochodzonego roszczenia wskazać należy, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Poza sporem w niniejszej sprawie pozostawał fakt zaistnienia szkody, powstałej w związku ze złamaniem i spadnięciem konaru drzewa na należący do K. G. samochód ciężarowy marki O. o nr rej. (...) na terenie ulicy (...). W. w G.. Spór między stronami dotyczył odpowiedzialności pozwanej za przedmiotowe zdarzenie.

W pierwszej kolejności należało rozstrzygnąć kwestię zasad odpowiedzialności pozwanej za tego typu zdarzenia. Powódka wskazywała na odpowiedzialność na zasadzie winy (art. 415 k.c.) oraz zasadzie ryzyka (art. 417 k.c.). Zgodnie z ogólną zasadą ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) w przypadku odpowiedzialności na zasadzie winy ciężar ten spoczywa w całości na poszkodowanym. Odnosi się to więc do istnienia i wysokości szkody, związku przyczynowego oraz zawnionego, a zatem i bezprawnego zachowania się sprawcy szkody. Z kolei w przypadku odpowiedzialności na zasadzie ryzyka, związanej z wykonywaniem władzy publicznej (art. 417 k.c.), nie jest wymagane ustalenie winy w sensie subiektywnym. Dla stwierdzenia przesłanek odpowiedzialności wystarczy sam fakt bezprawności działania lub zaniechania.

Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. W myśl art. 417 § 2 k.c. jeżeli wykonywanie zadań z zakresu władzy publicznej zlecono na podstawie porozumienia jednostce samorządu terytorialnego albo innej osobie prawnej, solidarną odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę ponosi ich wykonawca oraz zlecająca je jednostka samorządu terytorialnego albo Skarb Państwa. W zakresie odpowiedzialności pozwanej na zasadzie ryzyka powódka powoływała się przy tym na art. 20 pkt 16 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, zgodnie z którym do zarządcy drogi należy w szczególności utrzymywanie zieleni przydrożnej, w tym sadzenie i usuwanie drzew oraz krzewów.

W ocenie Sądu brak jest podstaw dla uznania, by odpowiedzialność pozwanej w rozpoznawanej sprawie znajdowała oparcie w art. 417 k.c. Z treści powołanego przepisu wynika, że obejmuje on swoim zakresem jedynie działania związane z wykonywaniem władzy publicznej. Obowiązek dbałości o utrzymanie zieleni przydrożnej w tym sadzenie i usuwanie drzew oraz krzewów nie wiąże się zaś z wykonywaniem przez pozwaną jednostkę samorządu terytorialnego, będącą zarządcą drogi publicznej, czynności o charakterze władcym. Omawiane działania tworzą bowiem jedynie pewną sferę określonej działalności organizacyjno-gospodarczej zarządcy drogi publicznej, wchodzącą w sferę tzw. dominium czyli zarządzania własnością (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 2005 r., sygn. II CK 719/04).

W konsekwencji powyższego odpowiedzialność pozwanej podlegała ocenie w oparciu o przesłanki określone w art. 415 k.c. zgodnie z którym, kto ze swej winy wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Podstawę prawną legitymacji czynnej strony powodowej stanowił przy tym art. 822 § 1 k.c. regulujący tzw. regres ubezpieczeniowy wyrażający się tym, że z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania.

Jak już sygnalizowano, warunkiem koniecznym odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie przepisu art. 415 k.c. jest łączne spełnienie następujących przesłanek: wystąpienia szkody, winy po stronie sprawcy, bezprawności działania lub zaniechania oraz związku przyczynowego między bezprawnością działania lub zaniechania sprawcy a szkodą poniesioną szkodą. Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał zgodnie z art. 6 k.c. na stronie powodowej. W ocenie Sądu powódka poza samym wystąpieniem szkody nie wykazała żadnej ze wskazanych powyżej przesłanek odpowiedzialności pozwanej. Nie można się przy tym było zgodzić ze stanowiskiem pozwanej, by sam fakt znajdowania się drzewa na nieruchomości prywatnej z góry powodował wyłączenie jej odpowiedzialności. W sytuacji gdy zieleń przydrożna znajdująca się na terenie prywatnym zagraża bezpieczeństwu na drodze publicznej nie można a limine uznać, że pozwana jest zwolniona z obowiązków ustawowych w tym zakresie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 30 czerwca 2016 r., I ACa 287/16, LEX nr 2108549). Każda sytuacja powinna być indywidualnie oceniana na tle przesłanek odpowiedzialności. Nie zmienia to jednak faktu, że w niniejszym postępowaniu powód nie udowodnił, które konkretnie drzewo było przyczyną zdarzenia. Miało to zaś kluczowy charakter dla oceny zasadności powództwa w niniejszej sprawie. Dopiero bowiem ocena stanu drzewa (lub pozostałości po drzewie) pozwoliłaby ocenić, czy pozwana należycie wykonywała swoje obowiązki związane z utrzymywaniem zieleni

przydrożnej wynikające z ustawy o drogach publicznych, w szczególności czy podjęte zostały należyte i wystarczające czynności pielęgnacyjne w stosunku do drzewa. Nie można wywodzić odpowiedzialności pozwanej wyłącznie z samego faktu, że na drodze znalazł się konar drzewa. Mamy tu do czynienia ze sferą przyrody, w tym oddziałujących na nią czynników atmosferycznych, co nie podlega pełnej kontroli człowieka. Zatem nie każdy tego typu incydent musi być jednoznaczny z zaniedbaniem pozwanej Gminy. To czy drzewo złamało się, bo było w złym stanie, czy też zdarzenie było wynikiem wyłącznie czynników atmosferycznych, bądź jeszcze innych czynników, np. działania osób trzecich, pozostawało w niniejszym postępowaniu nieustalone.

Powódka przed wystąpieniem z roszczeniem regresowym nie ustaliła okoliczności zdarzenia z 3 października 2018 r., próbując obowiązek ten przenieść na pozwaną, tak bowiem należy interpretować żądanie udzielenia informacji na temat szkody. Również w trakcie procesu powódka nie była w stanie wskazać, które konkretne drzewo wyrządziło szkodę w pojeździe ubezpieczonego. W celu wyjaśnienia powyższej okoliczności oczekiwać należałoby od strony powodowej co najmniej zaprezentowania dokumentacji zdjęciowej z miejsca zdarzenia wskazującej dokładną lokalizację przedmiotowego drzewa lub jego pozostałości. Umożliwiłoby to ocenę stanu drzewa przez biegłego i ocenę skuteczności i prawidłowości działań podejmowanych przez pozwaną gminę w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o drogach publicznych. Z okoliczności sprawy wynika tymczasem, że poza korespondencją kierowaną do pozwanej powódka nie podjęła nawet próby poczynienia takich ustaleń. Wiadomości takich nie dostarczył również wnioskowany przez powódkę świadek zdarzenia K. G., który jedynie orientacyjnie potrafił określić miejsce zdarzenia. Z uwagi na charakter dowodu z przesłuchania świadka dowód ten jednak i tak nie mógłby zastąpić dokumentacji zdjęciowej. Lokalizacja drzewa nie wynikała również ze sporządzonej 15 października 2018 r. (a zatem dwanaście dni po zdarzeniu) notatki informacyjnej Policji, która wskazywała jedynie, że zdarzenie miało miejsce w G. przy ul. (...). W. na drodze nr (...), tj. drodze liczącej kilka kilometrów.. Nie można przy tym uznać, by pozwana w jakikolwiek sposób utrudniała ustalenie okoliczności zdarzenia. Jak wynikało bowiem z zeznań świadka J. W. pracownik G. Zarządu (...) udał się osobiście na miejsce wskazane w zgłoszeniu do (...) Centrum (...). Czynność ta została bezskutecznie powtórzona po zgłoszeniu szkody przez powódkę.

Konkludując, wobec nieustalenia lokalizacji drzewa oraz właściciela nieruchomości na której było ono posadzone nie sposób dokonać oceny staranności działania pozwanej i prawidłowości wywiązywania się przez nią z obowiązków ustawowych. W konsekwencji brak jest podstaw do przypisania winy w wystąpieniu szkody. Nie sposób wreszcie było stwierdzić wystąpienia adekwatnego związku przyczynowego między działaniem lub zaniechaniem pozwanej, a poniesioną szkodą. W sytuacji, gdyby przewrócenie się drzewa było wyłącznie skutkiem czynników atmosferycznych, przy braku zaniedbań w pielęgnacji drzewostanu, związek taki niewątpliwie by nie występował. Strona powodowa nie wykazała także, iż zachowanie pozwanej nosiło w jakiegokolwiek mierze cechy bezprawności.

Zgodnie z art. 20 pkt 4 i 16 z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych pozwana jako zarządca drogi publicznej zobowiązana była do utrzymania nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą, z wyjątkiem części pasa drogowego, o których mowa w art. 20f pkt 2 oraz utrzymywania zieleni przydrożnej, w tym sadzenia i usuwania drzew oraz krzewów. Zaoferowany przez pozwaną materiał dowodowy wykazał, że należycie wywiązuje się ona z powyższych obowiązków. Zielen przydrożna przy ul. (...). W. podlega corocznej inwentaryzacji polegającej m.in. na ocenie stanu zdrowotnego drzew oraz pracom porządkowym, w tym wycince drzew stanowiących zagrożenie. Nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty pozwanej związane z obowiązywaniem umowy w przedmiocie inwentaryzacji do dnia 20 grudnia 2017 r.

Z zasad doświadczenia życiowego wynika, że zamieranie drzewa jest procesem rozłożonym w czasie, stąd dokonywanie corocznego przeglądu drzewostanu uznać należy za przejaw należytej staranności pozwanej. Z zeznań świadków wynikało również, że gmina posiada i stosuje określne procedury związane z sytuacjami awaryjnymi w pasie drogowym. Zatrudnieni inspektorzy są odpowiedzialni za poszczególne rejony miasta, gdzie na bieżąco dokonują objazdów i przeglądów dróg, a w razie stwierdzenia nieprawidłowości podejmują działania współpracując w tym zakresie z podmiotami z którymi podpisano umowy, (...) Centrum (...), Policją oraz Strażą Pożarną. Jak wynika przy tym z zeznań świadka J. C., wszelkie interwencje odbywają się w ciągu godziny od ich zgłoszenia co znajduje także potwierdzenie w zawartych umowach. W wykonywaniu swoich zadań pozwana korzysta nadto ze stacji pogodowych

(w tym zlokalizowanej przy ul. (...) w G.), co pozwala jej przewidzieć warunki pogodowe i odpowiednio reagować w zakresie nadzoru nad drogami publicznymi. Ocena powyższych działań w połączeniu z brakami w materiale dowodowym pozwala uznać, że w sprawie nie zachodzą przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej z art. 415 k.c. a w konsekwencji brak było podstaw do uwzględnienia względem pozwanej regresowego roszczenia powódki, co skutkowało oddaleniem powództwa w całości.

W tym kontekście jedynie na marginesie zasygnalizować należy, że w sprawie nie znajdował zastosowania art. 429 k.c., zgodnie z którym kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.

Z ustaleń faktycznych Sądu wynikało, że pozwana w zakresie realizacji zadań ustawowych współpracuje z osobami trzecimi, pozostając jednak podmiotem decyzyjnym chociażby w przedmiocie kwalifikacji poszczególnych drzew do wycinki. Skoro współpraca ta sprowadza się w dużej mierze do wykonywania zadań zleconych przez pozwaną, to nie można uznać, by ciężar wadliwości podejmowanych decyzji lub ewentualnych zaniechań w tym zakresie spoczywał na wykonawcy, nie zaś na samej pozwanej.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając nimi w całości powódkę. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w kwocie 1.800 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w rep. C;
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron;
3. akta z wpływem lub za 15 dni.